Díszüveg - Az ókori római 'vasa diatreta' mintájára

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	23315
Alkotó:	Pantocsek, Valentin Leó (1812 - 1893)
Gyár / műhely:	Zahn J. György üveggyára (Zlatnó)
Készítés ideje:	1866 - 1867
Készítés helye:	Zlatnó
Anyag:	kobaltüveg (kobalt-oxiddal színezett); réteges üveg; színtelen üveg; tejüveg
Technika:	áttört díszítés; csiszolt; fúvott
Méretek:	magasság: 10 cm szájátmérő: 15 cm talpátmérő: 11,5 cm

Fúvott, színtelen, átlátszó üveg alaptesten, gyűrűszerűén ráfúvott, kivésett, kobaltkék réteggel borított gyűrű, illetve átlátszó- és tej-réteges, áttörtre csiszolt üveg.

Kerek, belső oldalán tejüveggel fedett, csipkeszerűen áttörtre csiszolt, karéjolt talpon felfelé bővülő, kihajló szájperemű, öblös táltest. A test középrészén körbefutó sáv, gyűrűszerűén ráfúvott, kivésett rétegből kialakított, kobaltkék üvegréteggel borított, az alaptesthez pöcökszerű nyúlványokkal kapcsolódó *PAX VIVAT BELLUM NON* (Éljen a béke, le a háborúval) felirat. A felirat és a talprész között vésett, antik modorú palmetta-fríz.

A tárgy technikájában és részben formai kialakításában is a késő antik római *vasa diatreta* (csiszolt, hálószerű díszítésű üvegedények) megoldásait követi (ld. itt).

L. Lobmeyr, a kitűnő osztrák üvegiparos az üvegiparról írott összegző jellegű munkájában (*Die Glasindustrie: Ihre Geschichte, gegenwartige Entwicklung und Statistik*. Stuttgart, 1874) nagy elismeréssel ír Pantocseknek a bécsi világkiállításon bemutatott, a *vasa diatreta*k mintájára készült, különálló, kicsiszolt körirattal dekorált díszedényeiről.

Lobmeyr megemlíti, hogy az első ilyen edényeket Pantocsek 1866-ban állította ki, majd kettőt - melyek magyar és latin feliratúak voltak - az 1867. évi budai koronázási ünnepségek alkalmával Ferenc Józsefnek és Erzsebet királynénak ajánlott fel. (Lobmeyr i.m., p. 197.) Ezek egyike lehet az itt bemutatott, Wartha Vince műegyetemi gyűjteményéből 1948-ban az Iparművészeti Múzeumba került díszüveg.

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - üveg 21.
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 306. (Varga Vera)
- Varga Vera: *Régi magyar üveg*. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, Budapest, 1989. - Nr. 30.
- Szerk.: Miklós Pál: *Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei*. Magyar Helikon, Budapest, 1979. - p. 214, 225.
- Szerk.: Radocsay Dénes, Farkas Zsuzsanna: *Az európai iparművészet remekei. Száz éves az Iparművészeti Múzeum*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1972. - Nr. 333.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum